

GAZETA TRANSILVÂNIEI

PROPRIETARĂ: ASOCIAȚIUNEA „ASTRA” BRAȘOV
Apare de două ori pe săptămână prin îngrijirea
comitet de redacție.
Atelierele tipografiei „Astra” Tf 1102.
Pagini 4-6-8 Lei 3.

STEAG RIDICAT LA
1838
GHILBARIȚIU ȘI SFINȚIT DE LUPTELE PURTATE SUB CUTELE LUI
DE ATĂȚIA URMAȘII ÎN FRUNTE CU MUREȘENII

REDACȚIA ȘI ADMINISTRAȚIA
BRAȘOV.
REGELE FERDINAND Nr. 12 Tf. 1513
Căminul anual lei 300 Autorități și Societății lei 50
Actame după tarif.

Nr. 14 Inreg. Trib. Brașov S. II No. G. II. 71/942

Sâmbătă 20 Februarie 1943

Anul 106

Pentru ostași

de V. Branisce

Pentru a patra oară în această iarnă de război, populația din interiorul țării este chemată să-și dea obolul pentru înzestrarea ostașilor.

Printr-o sistematică organizare, „Ajutorul de Iarnă” a dat tuturor posibilitatea să se încadreze în frontul intern al sacrificiului, unii dăruind un prisos, alții rupându-și o bucătică dela gură, pentru acei ce înfruntă moartea la fiecare pas și îndură suferințele războiului.

Chemarea s'a adresat tuturor fillor țării, bogați sau săraci, fără deosebire. Și Țara a răspuns de fiecare dată. Dacă s'au strecurat, pe ici, pe colea, înconștienți, care au crezut că în loc de o danie curată este mai nimerit să facă morală colectorului, îndrugându-i verzi și uscate, sub formă de tiradă patriotică (motivându-și astfel refuzul) sau dădă alții au stat cu ușile încuiate, aceștia nu constituie decât o inflmă parte a populației și de sigur, nu elementul cel mai ales al țării.

Cei mulți și cei buni au dăruit cu mâinile amândouă. Au întâmpinat în chip sărbătorec echipele de colectare și s'au grăbit să dea până la marginea puterilor. Populația a dat dovadă de o desăvârșită înțelegere a timpurilor, socotind o cinste să poată dăruie ceva pentru ostași.

Fiecare s'a gândit cu dragoste la armata țării, înleștată într-o eroică luptă acolo departe, pe meleagurile răsăritului.

Mame, cu părul nins de ani, au desfăcut banul alb, innodat în colț de năframă și l-au dat, fără precupețire, familii nevoiașe cu multe goluri neimplinite în gospodărie au rupt și ele o mică ofrandă, iar copii de pretutindeni și-au scuturat comoara „pușculițelor” și au dăruit-o „Ajutorului de Iarnă”.

Gândul tuturor s'a îndreptat spre drumurile necunoscute — drumuri abia dibuite cu degete tremurătoare pe hartă — unde rătăcesc de luni de zile flăcăii noștri, unde odată cu topirea zăpezii vor răsări cei dintâi ghiociei în umbra crucilor de lemn.

Cu gândul la ei, la bravii ostași, ne apropiem și de astă dată cu sfială de colecta organizată în folosul lor.

Fie, ca ofranda noastră să le aducă cea dintâi solie de acasă, solia primăverii.

Ajutoraiși familiile eroilor neamului, donând la colecta

din 21 Februarie 1943

„ZIUA OSTAȘULUI”

PAIUL DIN OCHIUL ALTUIA

de
ION BOZDOG

Sunt mulți oameni care nu se simt bine decât când pot arunca o privire în curtea și casa vecinului, care nu pot dormi liniștiți dacă n'au tras cu urechea cel puțin un svon din spre gospodăria vecinului și dacă nu s'a trecut în vârful degetelor pe la broasca cheii vecinului să vadă, să audă și să spună ce este și cum este acolo.

La aceștia, pe lângă reaua creștere ce s'a suprapus lipsei celor 7 ani, răutatea este nota dominantă și bârfeala unica armă cu care se mai pot face ascultați de veșnic avizii sau flămânzii lor căseni, cărora în acest chip le mai potolesc foamea și neastâmpărul.

Nu pot caracteriza altfel nici grupările de oameni, fie chiar națiuni mai mari sau mai mici, mai îndepărtate de noi sau chiar vecini, care trăiesc și-și nutresc compatrioții cu astfel de go-rișe.

Pomind dela unele notițe din rubrica „Văzute și mărturisite” ale ziarului „Curentul” un gazetar anonim vecin sub titlul „Oglinda Capitalei”, face o adevărată frescă de fior și corupție din vieța publică a Capitalei și bine-nțeleas a țării noastre.

Un chiriaș oarecare s'a plâns de neomenia proprietarului, de aici concluzia că, la noi ar fi pieritoare de foame toate micile existențe, a căror leață nu acoperă nici chiria.

Unul cere serviciului de curățenie mai multă punctualitate la ridicarea gunoaielor, de aici concluzia: întreaga

Capitală e un morman de gunoaie, care fumează și asfixiază locuitorii.

S'a încrestat pedepsirea unui speculant de șoșoni, deci: nu mai există niciun comerciant cinstit.

În ce țară nu se găsec pungași de buzunare și cerșetori? Dar din faptul că unei văduve i s'a furat carnetul de pensie să tragi concluzia că se face trafic reglementar cu carnetele văduvelor și orfanilor de război, este ceva ce întrece chiar fantezia lui Münchhausen.

S'a uitat evacuarea unui coș de hârtii din stradă și să vezi în acest fapt, că toate străzile sunt cutropite de noroui, de bilete și hârti murdare? A lunecat un pieton pe ghiață și de aici să-ți bați joc de un neam de oameni gospodari și ordonați și să afirmi că a te plimba prin Capitala noastră echivalează cu a te arunca în gura morții sigure fără a te fi îngrijit să ai și o poliță de asigurare în buzunar?

Românul are o vorbă: *vezi paiul din ochiul vecinului, dar nu vezi bârna din al tău.*

Poate vor fi în alte părți mulți flămânzi, goi și fără adăpost, care petrec în mizerie și fără posibilități de a-și hrăni pântecul și a-și acoperi trupul gol și pentru mângâierea acestora s'a forțat gazetarul să dea lecții cu exemple denaturate din alte părți ce înseamnă a fi patriot bun și cum să suporte mizeriile mari din propria casă.

Dacă-i așa și așa este: *slabă con-solare.*

Dar... față de ostașii noștri

Dinspre răsărit au năvălit peste noi în cursul veacurilor tot felul de hoarde. Cei dela răsărit au jinduit întotdeauna la pământul nostru și hrăpăreții, ni l-au furat atunci când au avut prilejul. Indiferent că se aflau la răsărit Tătari sau Ruși — Rușii Țarilor sau bolșevicii lui Stalin — răsăritul a fost o permanentă amenințare pentru poporul nostru.

Asigurarea frontierei noastre dela răsărit a fost una din cele mai grave probleme ale istoriei noastre românești, și armata noastră își îndeplinește astăzi, cu o vitejie recunoscută de toată lumea — misiunea ei istorică de luptă, de apărare împotriva hoardelor dela răsărit. O știm toți Românii aceasta și suntem strâns uniți alături de armata noastră vitează.

Suntem în rânduri strănse alături de ostașii noștri, le urmărim cu mândrie nemărginită faptele eroice, spiritul lor de jertfă pentru Patrie, pentru apărarea drepturilor și asigurarea viitorului ei. Armata ne dă azi, ca și în trecut încrederea cea mai mare în neamul nostru și în viitorul său.

Că toată națiunea este solidară, alături de armată, a arătat-o în nenumărate rânduri. A arătat-o mai ales cu prilejul primirii grandioase pe care a făcut-o glorioșilor victoriei dela Odesa. A arătat-o însă, între altele, și cu prilejul apelului lansat de Consiliul de Patronaj în luna August a anului trecut, când mic și mare, bogat și sărac, au dat haine călduroase pentru ostașii noștri de pe front. Cum au primit ostașii noștri de pe front aceste haine călduroase, acest semn de recunoștință a națiunii față de ei, se vede bine din numeroasele scrisori de mulțumire pe care le-au adresat din tranșee, donatorilor lor.

Pentru duminică 21 Februarie a. c. Consiliul de Patronaj apelează din nou la națiune, cerându-i obolul desti-

— Continuare în pag. 3 —

FOILETONUL
„GAZETEI TRANSILVÂNIEI”

Poezia lui Andrei Mureșianu

Considerațiuni preliminare

de **Olimpiu Boițoș**

— Urmare —

Pe lângă faptul că, între diferitele categorii pe care le putem stabili în cuprinsul operei sale poetice, aceasta e cea mai sărac reprezentată, poezia lui de dragoste este și cea mai puțin personală, care contribuie mai puțin la definirea personalității sale literare. Aici se simte mai mult influența poeziei populare, fie că e vorba de balada *Teodor și Măriuța*, cu versificația ei simplă, plată și încărcată cu diminu-

tive, în care doar strofa următoare ne încântă:

Toată firea se 'nnoește,
Vânturi trec și vânturi vin,
Numai el nu mai sosește
Din pământul cel străin,

în special versul al doilea: „Vânturi trec și vânturi vin”, cu frumoasa lui rezonanță; fie că ne referim la elegiile *Nu se poate, Către nori și Către mierță*, cu deosebire această din urmă, care are și melodie muzicală și ca atare a

avut în Ardealul de odinioară o întinsă circulație, alătura de atâtea cântece de dor și jale, autentice populare. Din păcate, nu se menține nici ea la același nivel căci după începutul expresiv și melodos:

Pasăre galbină 'n cioc,
Rău mi-ai cântat de noroc;
De și-ar cădea clonțul tău,
Cum mi-ai cântat tu de rău.

Că toată vieța mea
Ai cântat să-mi fie rea,
Și toate zilele mele,
Decât bune, mai mult rele,

în strofele următoare scade și se banalizează prin repetare. O formă mai personală are *O plimbare la lună*. În fond este tot o elegie și nota predominantă o dă dorul morții izbăvitoare. Tipul psihologic reflexiv al poetului se pronunță aici, deși nu reușește să ne dea decât o filosofie a locului comun. Ver-

INSTANTANEE

Bernardinul

Il numesc Barry și păzește o grădină a unui sas din apropierea casei mele. Ne împretinirăm și merg adeseori să-l vad, bine înțeles nu cu mâna goală. Are obiceiul să-mi caute'n mână. Și la el, ca și la specia umană, dragostea trece prin stomac. Barry e unul dintre cele mai reușite exemplare din rasa lui, bernardin veritabil cu certificat de naștere, face parte deci din aristocrația canină. Totuși nu e îngâmfat, nu e nervos. Bun și blajin, sperie pe omenii numai ca trupul lui enorm. Are capul cât un bostan mare, fruntea bo-nbată și sub frunte doi ochi mici cu expresie copilărească. De câte ori îl văd mă gândesc cum a putut un câne ca acesta să sperie pe cineva? Și totuși s'a întâmplat odată. A fost un ceas rău care a atras asupra acestor câni ura și pedeapsa oamenilor.

Patria bernardinilor este de fapt Tibetul. De-acolo au fost aduși în Europa de către călugării mănăstirii Saint Bernard din munții Alpi. Acolo în munți se întâmplă adeseori ca turiștii să-și găsească moartea în avalanșele de zăpadă, fără ca cineva să știe și să le vină în ajutor. Deaceia au fost aduși acești câni din munții Himalaia și dreșați anume pentru acel scop. Ei rătăceau ziua și noaptea pe plaiurile munților, adulmecând și mirosul lor ager descoperirea totdeauna locul unde se primejduse vreo ființă omenească. Cu labele mari și puternice, cănele scormonea atunci zăpada, scotea trupul victimei la lumină. Cu dinții descheia haina la piept și încălzea cu masajul cald al limbii respectabile regiunea inimii, punând astfel sângele în mișcare. Apoi același lucru îl făcea la mâna dreaptă. Omul readus astfel la viață găsea prinsă la gâtul cânelui sticlă cu coniac, pansamente și iod.

E știut obiceiul cânilor de-a ataca pe acei oameni care se tem de ei. O fetiță, acum câțiva ani, a fost sfâșiată de un câne al mănăstirii Saint Bernard. A făcut unul un păcat și consecințele a trebuit să le tragă toți. Fără să se mai țină seamă de serviciile mari făcute de acești sanitari patruzeți s'a adus ordinul de-a fi suprimați. Ordinul însă s'a revocat la intervenția câtorva prieteni ai animalelor, schimbându-se pedeapsa cu moarte în exil. Trebuiau, adică, transportați în Tibet toți cei zece câni ce mai existau în mănăstire. Mai apoi s'a revocat și ordinul acesta, avându-se în vedere greutățile unei astfel de călătorii și s'a hotărât ca pe viitor câinii să nu mai fie lăsați liberi în munți.

Câinii bernardinii au fost utilizați cu succes mai cu seamă în războiul trecut. Unul dintre aceștia a readus la viață treisprezece soldați. Cel din urmă soldat trezindu-se și neavând instrucții, când a văzut înaintea lui namila de câne, găfâind obosit, a scos revolverul și l-a împușcat.

Aceasta e — de cele mai multe ori — recompensa umană.

Ecat. Pitiș

Alter Ego-poeme

„Bucovina“ I. E. Toroușiu. București

Am fi dorit să ne poposească pe masă cartea d-lui Ernest Verzea după ce se vor fi destrămat incertitudinile ceasurilor de față și după ce apele vremilor noi se vor fi limpezit de-a binelea. Și asta pentru a nu păcătui în fața poeziei ce ne-o dăruiește, cu sfiiciune de debutant dar cu siguranța împlinirilor mari.

Intreaga carte este o cumplită confesiune a dragostii în care poetul încearcă purificarea, suferind. Cu fiecare vers ai senzația că pătrunzi într-o lume în care peste tot flutură zâmbetul tomnatec al desfrunzirilor. Poetul nemai-putând pune zăgaz cântecului, transcrie direct și plin tot conținutul involburatului său suflet. Drama pornește din momentul în care suferința și, dragostea nu sunt acceptate fără a fi înțelese și cunoscute. Poetul nu iubește pentru a da urmare unei legi a naturii lamentându-se în apele unui lirism desuet. El ridică dragostea pe plan de cunoaștere, o obiectivizează și de aici ia naștere drama. Vom găsi pretutindeni „Vid“, „Febră“, „Povârniș“, „Pustiul“, „Destrămare“, titluri ce ne vor sugera ușor, esența poeziei din „Alter Ego“. Dar dacă această tristețe, acest sumbru aluneca în straniu.

Iată sicrie, torțe și inmuri macabre...
Candelabre grave, candelabre,
Veghează — flăcări la căpătâi —
Lângă altarul sacrelor ore dintâi...

nu e mai puțin adevărat că poetul izbutește accente de incantație în felul acesta:

Deschide singură ușa, și dă uritul
[de-o parte
Iată, vin ireale, idele lui Marte.

Lucian Valea

Muguri

Scrisoarea feciorului de domn

de Tudor Al. Dan

Îți scriu cu slovă frământată 'n
[mine
Pe coala cu petalele de crin;
Mă tot îngân cu vântul în suspin
Și pleoapele îmi sunt de lacrimi
[pline.

Văd tată, că în țară azi e chin,
Că nici pe prunci nu-i cine să-i
[aline

Și au pierit și zările senine
Că în . . . moșia-i sub străin.

Ascunde-ți gândurile care tușesc
[bolnave,
Și înalță-te toată spre soare. Ave!...

În „Schimbare la față“ poetul a surprins mirarea peisagiului câmpenesec în svonul nou de primăvară, cuprins de fiorii celor dintâi începuturi și abia ni l-a sugerat:

Din câmp, din deal, de afară
Limba culege cântece de primăvară...

Liniștea colindă oarbă pe uliți
Iar seara

Se abate, încet, fără sulți în suflet
Să asculte lunga taină a vieții,
A păcii și a florilor de peste tot.

Vezi asta a fost tot!...

Doresc frunții tale între copacii anilor
O melodie grea, sub lună leneșe,
[molcomă...

Dar în poezia d-lui Verzea am întâlnit multe din păcatele poeziei noastre tinere, păcate pe care D-sa, suntem siguri că, le-a recunoscut ori de câte ori cronicarul onest i le-a relevat. Noi nu mai stăruim asupra lor. Bucuria lecturii volumului său a fost sinceră și mare, poate prea sinceră ca să ne mai îngăduim semnalarea lor. Rândurile acestea pornesc din dorința de a mărturisi deschis pentru destinul unui poet, care deși nu e tradiționalist, nici n'a dat glas durerilor de astăzi ale neamului, se găsește la un început de drum, în lungul căruia îl așteaptă alese împliniri.

Lucian Valea

Predici în pastiu

Medicina biologică

Cine nu cunoaște conflictul, care a existat și există între medicina naturalistă și medicina clasică-scolară?

Orice medic ieșit de pe băncile facultății știe foarte bine să pună un diagnostic, cunoaște metodele de laborator la perfecție, cunoaște minunat grupurile sanguine și legile unei bune tranșuzii de sânge, a pătruns adânc în toate secretele specialității sale, ce și-a ales-o, dar nu știe, căci n'a învățat ce sunt legile esențiale ale sănătății, factorii fizici și factorii sufletesti ai ei. Restrângându-se numai la specialitatea sa nu vede ansamblul și așteptând dela metoda sa — operație sau medicament — totul, nu vede, organismul întreg, greșelile generale ale vieții.

Terapeutică unui astfel de doctor savant, vindecă foarte bine simptomul, dar nu vindecă organismul. Boala revine din nou sub alt aspect sau sub altă formă mai târziu sau mai curând, dacă metoda de viață biologică nu intervine (Biologische Lebensweise).

Printr'un decret din 26 Mai 1939 conceput de dr. Conti ministrul sănătății în Reich — și semnat de Führer se disolvă Societatea medicilor naturii și Kneipp și predând conducerea Docentului Dr. Schenk din München, le obligă a fuziona sub numirea de: „Societatea științifică pentru metoda naturalistă de viață și tratament (naturgemässe Lebens und Heilweise) al cărei comitet științific e format din toți medicii profesori, reprezentanți de renume ai medicinei biologice din toată Germania. Totodată au luat ființă peste 20 de institute universitare sau cu caracter popular pentru îngrijirea sănătății.

Sigur războiul nu ne dă răgazul necesar și nici perspectiva necesară să putem aprecia această nouă direcțiune a științei medicale, prin care se pune capăt vechiului conflict și se naște sub ochii noștri medicina biologică, adică medicina mai apropiată de adevărata natură, medicina bazată pe metode de viață sănătoasă, medicina propagată încă de Hypocrates și Paracelsus. Va trebui să apară și la noi în curând un nou tip de medic, așa cum îl cerem și noi de 20 de ani în propaganda noastră, care nu se va restrânge să vindecă bolnavi, ci va fi cel mai activ propagandist al vieții naturaliste și cu vorba și cu fapta, va fi adevăratul reprezentant al medicinei biologice.

Oare ce e mai mult pentru neamul tău, să vindeci sau mai bine zis să prelungești viața cu câțiva ani a câtorva sute de bolnavi, care merită să moară mai curând din cauza metodei lor de viață plină de păcate, de lene și sedentarism, indulgență și ignoranță, alcool și tutun, sau e mai mult să preîntâmpini boala cu totul, să mărești cu 20 de ani de zile limita de vârstă, să oțelești o sănătate de fier la sute de mii din frații tăi de același neam, rasă și sânge?

Dr. M. Suciu-Sibianu

sul însă este amplu, se simte căldura unui sentiment, iar fraza are mai multă putere expresivă, chiar dacă atributul nu este totdeauna prea fericit ales.

Ții minte, copilă, când braț în braț
[la lună,

Pompoasa doamnă-a nopții, cu tine mă
[plimbam?

Pe fruntea ta senină zăream ca ș'o
[cunună

Din flori de primăvară, stropite cu
[balsam,

Lucind farmecul vieții, a inimii-ți simțire,
Intocmai ca ș'un soare'n mărirea lui
[livire.

Ultima din ciclul poeziilor de dragoste, *Simpatia la Viena*, prezintă alt interes. Insuși titlul ei ne arată că motivul este împrumutat. Dar motivul acesta este rar și suntem surprinși să-l întâlnim la Andrei Mureșeanu. Este vorba de dragostea unei tinere fete. Fata nu-și dă bine seama de sentimen-

tu care o stăpânește, — inconștientă care este apanajul vârstei. Ea simte doar o turburare, vede că nu-și poate lua gândul dela tânărul cavalier și trăiește în veșnica așteptare a întâlnirii lui. N'are astâmpăr nici la mâncare, iar când iese la plimbare, privirea ei nu-mai pe el îl caută în mulțime și involuntar o poartă pașii spre „cetate“, unde își face tânărul iubit serviciul militar. Ei se pot întâlni într-o singură zi din săptămână, în căminul părintesc al fetei, după bunele rânduieli burgheze, iar în ziua aceea, fata numără ceasurile în așteptarea lui și se liniștește doar atunci când bate ceasul mult dorit.

Vagul acesta sentimental, neliniștea, turburarea, sunt tot atâtea stări sufletesti caracteristice romantismului epocii, în special romantismului german.

Ah, maică, eu sânt rănită
De-o săgeată ce în veac
Va sta 'n inimă înfiptă,
Și s'o vindec nu am leac.

Mă usc, maică, pe picioare,
De mă culc, de stau, sau șed,
Nicăiri aflu răcoare,
Ceas bun, sau minut nu văd.

Surpriza vine din faptul că Mureșeanu s'a apropiat de un astfel de motiv, cu toate că lirismul său nu este propriu structurii sale sufletesti.

Ceea ce trebuie să mai reținem din poeziile de dragoste ale lui Andrei Mureșeanu sunt câteva expresii caracteristice. „Soarta“ intervine des și faptul ține de structura meditativă a poetului. Dar când poetul vorbește de „tirana soarte“, de „apăsarea“ ei (în *Nu se poate*) și altădată de lumea „tirană“ (în *Către nori*), ne aflăm în prezența unor expresii care își vor găsi o mai potrivită întrebuintare în poezia sa cu caracter social sau național. Sunt piese confecționate pentru o lucrare viitoare, mai caracteristică pentru poet, dar în

această pregătire, în această continuitate care dă un caracter unitar poeziei sale, trebuie iarăși să recunoaștem o trăsătură de personalitate.

* *

O categorie importantă formează în opera poetică a lui Andrei Mureșeanu poezia cu teme din domeniul vieții morale. De astădată avem de-a face cu o operă într'adevăr caracteristică, în care se exprimă o trăsătură fundamentală a sufletului poetului.

— Va urma —

Ziua Ostașului

21 Februarie 1943

Colțul meu

Italianul din Blaj

de A. P. Bănuț

Când eram în a „treia”, vedeam uneori în curtea liceului, alături prin plața Blajului, un domn serios, înalt, secățiv, și cu ochii mari albaștri, — un neamț, fștește, și mă miram ce-o fi căutând în ordșelul dela îmbinarea Târnavelor?

Intr'una din zile a venit chiar în Internatul Vancean de băieți și m'am mirat și mai mult, când l-am auzit vorbind cu Rectorul nostru Vasile Hossu, episcopul de mai târziu, italienește. Nedumerit, am întrebat pe băieți și în sfârșit am aflat, că neamțul era... italian: arhitectul Augusto Mazzuchi și că locuia în Blaj.

După mulți ani, prin 1910, mi-a fost dat să-l cunosc personal și pe el și familia lui, care sta acum în Alba-Iulia, împrietinându-mă pe urmă cu unul din fiii și mai ales cu două din fiicele sale.

Iar azi, răsfoind în amintire paginile trecutului, încreștez pe răboj ceea ce știu despre el și ai săi.

Arhitectul Augusto Mazzuchi s'a născut în Castellavazzo, provincia Belluno din Italia, în anul 1848 și s'a stins în luna Mai a anului 1914, în Ardeal, fiind înmormântat lângă avocatul Lemeny, în cimitirul central din Sibiu.

El a venit în Ardeal la vârsta de 22 de ani, împreună cu tatăl său, Luigi Mazzuchi, un bun antreprenor de poduri, care a construit în anul 1867—68 podul de pe Mureș al Căilor Ferate Ungare.

Imboldăvindu-se însă, bătrânul Mazzuchi, însoțit de fiul său, s'a întors în Italia, murind în orașul natal, Castellavazzo.

Fiul său Augusto a revenit în România și sub conducerea marelui inginer Saligny, a construit linia ferată Brăila-Galați, apoi s'a înapoiat în Transilvania, fiind ajutat de Mitropolitul Ion Vancea al Blajului ca arhitect arhidiecezan, în care calitate a funcționat până la moartea marelui Mitropolit, bucurându-se tot timpul de intima amicitie a acestuia.

La sugestiile Mitropolitului Vancea el a pus temelile urbanistice ale orașului Blaj, sistematizându-l, după cât i-au permis modestele resurse materiale ale arhidiecezei.

În anul 1883—4 el a clădit Internatul Vancean, acum mi se pare Seminar Teologic. A zidit apoi aripa din curte a liceului de băieți, ce formează și azi edificiul principal al liceului. După moartea Mitropolitului a mai clădit Internatul de băieți, Școala de fete și Sala de gimnastică.

În împrejurimile Blajului, aparținând Arhidiecezei, a construit vr'o 40 de biserici românești, încetăținând un fel de stil specific bisericilor unite (o combinație bizantino-italiană) — stil modest, dar satisfăcând oarecum exigențele concepției latine.

Om cinstit, el a lucrat totdeauna cu devizuri atât de reduse, încât deseori și mai ales la clădirile din Blaj, el a terminat cu sacrificii materiale, fără să se abată însă dela obligațiunile ce i se impuseseră.

Mutându-se în 1894, dela Blaj la Alba-Iulia și de aici la Brașov, el a continuat cu clădirea de biserici românești, de case particulare sau chiar marlucrări edilitare-militare, ca d. e. Cazarma din Orăștie, apoi a executat importante lucrări la Brașov, d. p. Școala Superioară de Comerț, apoi, dacă nu mă înșel, Internat.

Adaptându-se vieții și obiceiurilor românești din Ardeal, italianul Mazzuchi s'a transformat, încet încet, în bun și inimos Român și n'a fost mișcare culturală sau națională românească, în vechiul Ardeal, la care el să nu fi participat cu trup și suflet.

Căsătorindu-se cu fiica preotului ortodox S. Damian din Zlatna, sora popoului Damian, fost deputat și luptător naționalist din Zarand și a fruntașului avocat brașovean de pe vremuri, S. Damian, — italianul Mazzuchi a devenit și prin mariaj român ardelean în toată legea, iar fiii și cele trei fiice ale sale, născute dintr'o vrednică și înmormântată

Ulisse și Sirenele

de Ion Berciu

În lunga pribegie a lui Odiseu, eroul cunoscutei epopei, care după trei mii de ani n'a pierdut nimic din farmecul ei, trece și prin regiuni îngrozitoare, unde îl pândeau monștri feroși și fermecătoarele Sirene, tinte cu glas dumnezeesc dar cu gând ucigaș.

Zece ani eroul grec, condus numai de dorul insulei sale, Itaca, de iubirea pentru casa și familia sa, învinge toate piedecile din cale, suferind amarnic nenorociri fără număr, dar ținând ochii fixați numai către idealul său: Itaca.

Trecerea prin regiunea Sire-

„Niste ființe ce vrăjesc pe cei care ajung pân'acolo.

Cine s'apropie, fără să știe, de aceste ființe,

Cine le-ascultă al lor cântec, acela-i pierdut pe vecie.

Marile aproape de ele se află și o mare movilă

Nămăi de oase de om cu putredă piele și carne.

Tu să treci iute pe'acolo... să'nmoi ceară dulce ca mierea

Și s'o foni în urechile soților tăi... să n'audă.

Dar, dacă vrei să le ascuți, tu pune-i pe ei să te lege

La rădăcina catargului, cobză de mâni și picioare.

Însă de-a fi să te rogi de tovarăși să-ți dea libertatea,

Ei să te lege mai tare, mai strâns să te apuce cu funii“.

Iscusitul Odiseu, ascultând sfaturile zeiței, trece cu bine, prin regiunea Sirenelor.

Legat strâns cu odgoane, drept în picioare, de catargul corăbiei sale, care joacă pe valuri, el e gata să cadă pradă glasului fermecat al celor două zeități marine, dar tovarășii săi îl strâng mai puternic de catarg. Urechile ascultă melodia, dar ochii și gândul, o clipă întunecate, se întorc din nou spre Itaca, Penelopa și Telemac, țara, soția, copilul.

„Cine s'apropie fără să știe, de aceste ființe

Cine ascultă al lor cântec, acela-i pierdut pe vecie“!

nelor este una din cele mai eroice și mai pline de adâncă învățătură chiar pentru vremile noastre, atât de îndepărtate în timp și spațiu, dar atât de apropiate prin veșnicul uman, ce învăluie și-i dă nemurirea minunatei povestiri a păta-niilor unui om, în care ne recunoaștem, atât ca indivizi, cât și ca grupuri sociale.

Buna zeiță Circe îi înțelege durerea inimii, deși l-ar fi oprit în insula ei, făcându-și-l soț, iar înainte de a porni pe nesfârșitele ape ale mării, îi dă următoarele povețe, cu privire la Sirene:

Căți Odisei n'a dat sbuciumata noastră epocă și câte Sirene nu încearcă să amăgească inimile și mințile oamenilor și popoarelor!

Învățătura trecerii prin regiunile periculoase, prin momentele de cumpănă, țâșnește luminoasă din adâncurile mileniilor: nu te lăsa fermecat de cuvinte mieroase, de laude deșarte, de chipuri fermecătoare ale năducirilor, ci cu ochii țintă spre idealul tău, înfruntă totul, căci:

Datoria față de ostașii noștri

Continuare din pag. 1-a

nat nevoilor ostașului nostru. Nu este vorba atât de nevoile personale ale ostașului, pentru că grija supremă în această privință o are administrația militară. Este însă vorba de alte nevoi, de alte dureri, tot atât de mari ca și cele personale — este gândul ce poartă pe ostaș la cei de acasă ai săi. Plecând pe front, el a lăsat familia sa de multe ori în lipsuri — și de sigur lipsurile pe care le duce o familie sunt mai mari când lipsește brațul voinic, de muncă al bărbatului. Iar gândul că familia să ar duce lipsă, chinue pe ostaș.

Acest gând mai ales nu trebuie să-l chinue. Ostașul nostru trebuie să fie încredințat că, la rândul ei, națiunea întregă înțelege și-i apere familia, singura modalitate, deci, de a ne arăta

Moată și crescute în școli ardelenț, e foarte firesc să fi devenit și ele vădăstare veritabile ale marelui familii românești din Transilvania.

Un fiu al său, fost inspector general în Ministerul Muncii s'a stins mai an i trecuți. Cea mai mare fiică e soția unui distins general român. A doua este căsătorită cu actualul Director al Operei, deținător al Premiului Național pentru Muzică, iar a treia a fost soția unui mare poet, laureat și acesta al Premiului Național pentru Poezie.

Vrednicul arhitect A. Mazzuchi care a îmbogățit patrimoniul cultural al Ardealului de ieri cu atâtea biserici românești și clădiri monumentale, poate dormi liniștit în cimitirul sibian, căci memoria îi este cinstită și binecuvântată!

dragostea pe care o avem față de ostașul nostru, este de a veni în ajutorul familiei sale,

Acesta este scopul acțiunii întreprinse de Consiliul de Patronaj sub numele de „Ziua Ostașului“.

„Ziua Ostașului va fi duminică 21 Februarie a. c. și prin ea se înțelege ziua în care națiunea întreagă va veni, prin obolul ei benevol, în ajutorul familiei ostașului.

„Ziua Ostașului“ este ziua datoriei naționale pe care o avem și dela care nu ne putem eschiva nici bogat nici sărac, de a da cu toată hărnicia, mână dela mână de a contribui la strângerea fondurilor pentru ajutorarea familiilor mobilizațiilor nevoiași. Este fondul național pentru ostași, adică pentru ce-i este lui mai drag și mai apropiat: familia sa.

Ajutorarea aceluia nevoiaș este în general o datorie creștinească. Ajutorarea familiilor ostașilor mobilizați este însă o poruncă națională. De aceea, toți care simțim românește, toți care înțelegem datoria românească a ceasului de față, așa cum și-o înțeleg ostașii noștri, trebuie să răspundem la apelul Consiliului de Patronaj și să dăm.

Să dăm cât mai mult pentru familia ostașului.

Este o datorie pe care ostașul nu ne-o impune, pentru că el nu ne cere nimic și ne dă în schimb totul. Dar este datoria tuturor Românilor de a se solidariza în acest moment istoric cu armata noastră și această datorie a solidarității naționale ostașul ne o impune, pentru că el răspunde la ea în cel mai înalt grad.

Suflet românesc

Două monitoare: „Sentinela“ și „Soldatul“

de Sergent Ion I. Pogana

Puțini dintre cititorii noștri și ai tuturor publicațiilor din țară cunosc cele două gazete „Sentinela“ și „Soldatul“, care apar în câte opt pagini și pot fi numite pe bună dreptate monitoare ale eroismului românesc.

Intr'adevăr, nicio altă publicație din țară nu cuprinde între paginile ei atâtea icoane vii, elocvente mărturii și frânturi din viața de neînchipuită măreție a aceluia care înfruntă cu atâta bravură spasmale războiului dela Est.

„Sentinela“ apare din primele zile ale marilor concentrări militare din țară — începute prin luna lui Martie 1939 — la hotarele noastre de Vest.

Mereu, „Sentinela“ a fost, într'adevăr, o sentinelă neadormită lângă sufletele noastre, dăruindu-ne cea mai substanțială hrană sufletească.

„Sentinela“ a fost camaradul nostru desăvârșit, inițiindu-ne în tainele războiului pe care-l așteptam dintr'o clipă 'n alta — pentru apărarea slintelor noastre hotare.

Și când a fost să plecăm acasă cu speranțele spulberate și sufletele prăbușite, după tragedia națională din vara lui 1940, am luat „Sentinela“ cu noi, ca cea mai curată și dragă amintire din lungile noastre perioade de concentrare.

Dacă ne-au desamăgit oamenii, cedându-ne hotarele fără luptă, „Sentinela“ nu ne trădase, ci — dimpotrivă — ne-a sădit în suflet nectarul întremător al revanșei — care nici n'a întârziat să vie.

În lunile care au urmat până la decretarea mobilizării — simțeam că îmi lipsește ceva: Nu mai aveam de unde primi „Sentinela“.

Imediat ce am trecut Prutul în anul 1941, am dat din nou ochii cu dragul camarad de campanie „Sentinela“, care venea să ne însoțească pe drumul marilor biruinți naționale. „Sentinela“ nu putea lipsi dela farmecul acestor victorii, fiindcă în sufletul nostru de ostași aveam răsărită și o floare sădită de acest minunat monitor al eroismului.

De data aceasta, „Sentinela“ și-a mai adus un tovarăș — „Soldatul“, care a devenit în curând la fel de citit și popular.

Nicăiri ca în paginile celor două gazete nu s'au publicat atâtea pagini emoționante din războiul nostru pentru reîntregirea hotarelor.

Cele mai alese condeie s'au unit cu ale debutanților și cu cele neîndemnatice ale soldaților — pentru a scrie istoria de sânge și mărime a celui mai năpraznic războiu pe care l-a purtat neamul nostru.

Istoria de mâne a acestui războiu nu se va putea scrie fără recitirea fiecărei pagini din „Sentinela“ și „Soldatul“, atât de mult îndrăgite și citite de fiecare ostaș.

Niciodată — nu s'a făcut un dar mai de preț ostașilor ca prin tipărirea celor două monitoare, pe care ostașii le citesc cu înfrigurare, în orice situație s'ar găsi.

„Sentinela“ și „Soldatul“ sunt o școală de nobilă străduință patriotică și spirituală pe front, înviind mereu sufletul mare și încercat în atâtea înclăștări al camarazilor noștri.

După atâtea luni de regulată și admirabilă apariție, cei care trudesc cu condeii în paginile celor două publicații, merită recunoștința Patriei și a tuturor camarazilor de de front.

Ne facem datoria către țară, donând în ziua de 21 Februarie 1943

Ziua Domnului

„Tată, am greșit“...

(Luca, 15, 18)

Mântuitorul nostru Isus Hristos se cobora des în lumea celor muncitori și ferecați de patimi. Nu se rușina să se apropie de ei și nici silă nu-i era să le vorbească.

Domnul îi iubia și purta un dor sfânt ca să-i ridice din patimi și din nou să-i facă cetățeni fericiți ai cerului.

Din lumea lor, atât de urgentă de oameni, s'au ridicat, aproape de Domnul, făpturi noi, curate și sfinte, fericite atunci când și-au jertfit vieța pentru blândul lor învățător.

Cărturarii vremii vechi murmurau împotriva Lui: „Omul acesta primește pe cei păcătoși și mănâncă cu ei“.

El nu înțelegeau că dincolo de ura și disprețul nostru față de cel ce ne este aproape și vecin, se deschide brațul bogat în milă și plin de grijă al Părintelui ceresc, care, după pilda Domnului, nu găsește odihnă până nu a aflat oia rătăcită și dragma pierdută.

Dumnezeu ne iubește și caută să ne aducă iar în casa părintească când noi rătăcim prin hățișurile încurcate ale vieții.

Ziua Domnului de azi, iată, ne amintește pilda fiului rătăcit. Ce minunată este! Și ce gânduri adânci ascunde în ea!

Dacă în pilda cu oia și dragma pierdută deslușim înțelesul că Dumnezeu ne poartă grijă și ne iubește, tocmai când suntem departe de El și rătăcim, iată pilda fiului rătăcit, care, ne îndeamnă și ne spune: „Pentru mântuirea sa și omul poate să facă mult“.

Nu mai rostesc pilda fiului risipitor — perla cea mai scumpă și coroana pildelor Mântuitorului, pentru că cine nu știe de feciorul cel tânăr, care, într-o bună zi pune piciorul în prag și-și cere moștenirea.

Bătrânul tată, cumpătat în verba și cuminte, se uită lung în ochii feciorului, dar nu se împotrivesc gândului său nebul.

„Nu se împotrivesc, pentru că Dumnezeu te lasă chiar să-L părăsești. Așa a zidit Dumnezeu făptura omenescă cu voie slobodă și nici decum ca o mașină, cum vor să o facă oamenii. Și i-a dat darul să-și aleagă calea vieții sau să se prăbușească în adâncul patimilor. I-a luminat însă cugetul și drumul zilelor sale, la capătul cărora va trebui să-și dea seama.“

Tânărul nostru, ca tovarășii săi din ziua de astăzi, punându-și pălăria pe-o parte, o taie înainte. „Zadarnic mă chemați voi lucruri din curtea și casa părintească! Eu nu mă întorc din cale-mi, ori cât ați striga voi!... Am plecat? Voi merge. Și voi gusta din bucuriile Țării îndepărtate“!

Feciorul cel tânăr a plecat în țara vrăjită de păcat, unde a pierdut moștenirea scumpă a părintelui său.

De atunci s'au pogorât neguri și năcazuri în sufletul său; el nu mai putea merge înainte, pentru că, de-a-curmezișul vieții sale, crucea suferințelor i-a oprit avântul.

O, suferință, cum frângi aripile unei vieți socotită de feciorul cel tânăr atât de fericită!

O, sfântă cruce, cum aduci binecuvântarea ta tocmai la răspântia vieții și cum povara ta are putere să ridice pe om din drumul rătăcirii în calea sfântă a mântuirii!

O, cât de bun este Domnul, chiar în clipa în care noi socotim că ne lovește! De n'ar fi El ca să ne poarte de grijă, noi ne-am pierde în noianul fărâdelegilor noastre.

Suferințele, durerile, nopțile nedormite și zilele chinuite, care vin în urma păcatului „sunt, în sine urmări ale iubirii lui Dumnezeu, care, prin ele, ne chiamă la drumul din care ne-am abătut. Dacă știm să ascultăm glasul tainic al durerii și să deslușim în dosul lui chipul și mâna Tatălui Ceresc, și

inima sau cordul, cum i se spune în medicină, acest organ important al nostru, motorul mașinii omenesti, organul care în limbajul uzual figurează ca simbol al bunătății, al generozității, de unde expresiile: „om bun de inimă“, „om cu inima largă“, este foarte deseori afectată de boli, așa că omul plătește un scump și abundent tribut bolilor de inimă. Cum se întâmplă deseori în viață, faci bine pentru ca să te răsplătească cu rău, așa și cu inima, organul care prin forța mușchiiului său împinge sângele, împrăștiindu-l prin artere ca hrană tuturor celorlalte organe din corp, până în cele mai intime țesuturi ale lor, pentru aceste servicii inima e răsplătită cu boli, este victima bolilor altor organe. Bolile de inimă foarte rareori sunt primitive, aproape totdeauna sunt secundare, adică survin sub formă de complicații ale altor boli.

Bolile de inimă, ca boli primitive, sunt congenitale, adică cu aceste boli ne naștem. Așa este strictura arterei pulmonare, strictura mitrală, comunicația dintre auricule sau dintre ventricule.

Celelalte boli ale inimii sunt câștigate, fiind complicații ale altor boli. Principala cauză a bolilor de inimă este reumatismul articular acut, de unde grija mare ce se impune celor bolnavi de reumatism. Din diversele boli infecțioase care afectează deseori inima, și mai ales mușchii inimii, sunt: febra tifoidă, pneumonia, erizipelul, septicemiile, infecția puerperală (la femeile lehuze), difteria (aceasta afectând mai ales sistemul nervos al inimii). Sifilisul inimii nu este rar. Tuberculoza încă este cauza unor boli de inimă. Bolile infecțioase intercurrente precipită deseori sfârșitul fatal al vechilor cardiaci (bolnavi de inimă).

Medicul NOSTRU

Bolile de inimă

de Dr. Valeriu Sînghe

Diversele otrăvuri (toxice) pot provoca turburări ale inimii. Tutunul, cafeaua, ceaiul, în cantități prea mari produc palpații, tutunul fiind și cauza anginei de piept tabagice. Alcoolismul, abuzul de carne cauzează miocardită (boală de inimă) și cordul (inima) gras.

Bolile de inimă sunt provocate și prin cauze mecanice, care îngreuează circulația sângelui și obosesc inima, măbind-o și dilatând-o. Așa se întâmplă la cocoșai, la cei cu apă multă la plămâni, la cei cu pneumotorace, la bolnavi de plămâni, de rinichi, la cei cu apă multă în abdomen. Surmenajul muscular excesiv, la cicliști, la cei care aleargă, la skiori, etc., poate provoca dilatația acută a inimii, uneori mortală.

Diversele boli ale arterelor au răsunet asupra inimii, îmbolnăvind-o. Bolile sistemului nervos se nsoțesc uneori de turburări ale inimii (palpații, neregularități în bătăile inimii, anghină de piept).

Bolile inimii variază ca manifestări după cum sunt afectate diversele straturi ale inimii: căptușeala internă sau endocardul, dând boala numită *endocardită*, sau mușchii inimii, dând boala *miocardită*, sau căptușeala externă, pericardul, dând boala numită *pericardită*.

Bolile de inimă au simptome subiective (pe care le simte bolnavul) și obiective (pe care le descoperă medicul printr-o tehnică specială), dintre care unele le găsim la mai toate bolile de inimă. Vom indica aici mai ales semnele subiective pe care le întâlnim la aproape toate bolile de inimă. Acestea sunt: palpațiile (bătăile de inimă) dureroase, apăsare în regiunea anterioară a pieptului, dispnee (respirație grea), tendințe la sincope, accelerarea

și neregularitatea pulsului. Bolnavul obosește la cel mai mic efort fizic, la urcuș, uneori și la mers pe șes. Sunt boli de inimă care cu timpul duc la slăbirea tot mai accentuată a cordului, ceea ce face ca el să se dilate, să nu mai poată pompa sângele cu aceeași energie și-atunci sângele stagnează în organism, umflându-se picioarele, ficatul și se adună apă în abdomen etc.

Bolile de inimă în general sunt grave, pentru că cele mai multe sunt incurabile. Evoluția lor poate varia dela săptămâni la ani. Eleucid pe bolnav fie prin adinamie (pierderea totală a puterilor), fie prin colaps (slăbirea bruscă a inimii), fie prin sincopă, fie prin asfixie, sau brusc, cu ocazia unei mișcări.

Simptomele acute în bolile de inimă survin sub formă de accese, producând ceea ce numim atac de cord, în cursul căruia bolnavul poate muri.

Tratamentul și igiena cardiacilor (bolnavilor de inimă): Medicamentul de bază în bolile de inimă este digitala, dată în dozele prescrise de medic. Alte medicamente cardistmice (întăritoare ale inimii) sunt: cafeina, sparteina, strofantina, Scilla, camforul și alte medicamente care vizează diverse simptome ce apar în bolile de inimă.

Regimul alimentar va fi pe cât posibil lacto-vegetarian, fără excitante (alcool, tutun, cafea etc.). Bolnavul va evita eforturile prea mari fizice sau intelectuale, emoțiile de orice natură, va evita ascensiunile pe munți, sportul, excursiile. Va duce în general o viață liniștită, dacă se poate la țară.

„ZIUA OSTAȘULUI“

AGRICOLE

Haturile trebue desființate

S'a scris și s'a vorbit mult despre această pacoste a haturilor (mejdinele sau răzoarele), care stau ca o pecingine pe trupul pământului nostru și totuși, prea puține au fost desființate.

Haturile acestea sunt o mare rușine pentru țara noastră, țară de plugari care nu ne știm prețul pământului. Vin străinii și se minunează de bunăstarea pământului românesc tot atât cât se minunează de încapățănarea noastră, de a lăsa și de a pierde câte un șert sau chiar o jumătate de stâncen între toate fiștelcuțele noastre de loc.

O jumătate de milion de hectare — un milion de pogoane — se pierd nefolosite, cu aceste blestamate de mejdine. Pierde țara un milion de chili de bucate, adică 50.000 de vagoane de cereale pe an. Cinci milioane de oameni s'ar putea hrăni (dacă ar fi grâu) timp de 300 zile, cu rația de pâne care se dă azi la orașe. Și noi ne batem joc de această hrană, de această pâne, pe care alții nu o au. Pentru aceasta

și Dumnezeu are dreptul să ne bată și El și să ne pedepsească.

Pierd plugarii — și, tocmai micii plugari, pentru că ei au pământul în bucățele — valoarea acestor 50.000 vagoane de bucate. Socotite pe 20 lei kg. este o pagubă de 10 miliarde de lei.

Dar dacă socotim și pierderea cauzată de buruienile, insectele și animalele (șoareci, iepuri, etc.) care se încuibă în aceste haturi? Ați socotit-o? Din cauza acestor mejdine, semințele de buruieni se răspândesc peste toate locurile și oricât plivim, oricât prășim, nu putem scăpa de ele. Tot de aci vin și gângăniile care ne mănâncă vara culturile și șoarecii care ne adună recoltele și iepurii care rod pomii.

Să nu vi se pară lucru de glumă. Ca să terminăm cu pacostea haturilor, de pe obrazul țării, de pe obrazul agriculturii românești, de pe obrazul nostru, al plugarilor români, aceste haturi trebue desființate. Și vor fi. Să nu spună nimeni că aceste ha-

turi — late de 3-4-5 palme domnești — sunt drept hotare între locuri. Hotarul e una, mejdina este altceva. Hotarul se poate însemna cu pietre mari băgate în pământ, sau cu borne, care azi nu costă scump. Două la capete și încă una la mijloc este destul, la lungimea obișnuită de 500 metri, a tarlalelor.

Să nu spuneti că nu puteți ține brazda dreaptă și face plugul burtă în locul vecinului. Cine nu poate ține brazda dreaptă între borne să o alinieze cu joarde sau cu bețe de răsărită (floarea soarelui). Și mai bine este dacă însemnăm hotarul cu un rând de floarea soarelui. Toamna lășăm bețele pe loc, iar primăvara semănăm alte cuiburi între cele din anul trecut. În felul acesta, hotarul rămâne mereu același și megieșii se pot înțelege ușor între ei.

Oricum veți face, dar haturile trebue desființate.

să ne întorcem la El, atunci suntem într'adevăr pe drum de mântuire“.

Părintele ceresc ne așteaptă tocmai de când am plecat și noi din casa părintească. El te primește cu bucurie, dacă lacrimile durerii și îndelungata suferință a făcut din tine o făptură nouă, așa cum ai fost odată în paradisul pe care l-ai pierdut.

Bucuria Părintelui e și a cerului; îngerii, aduc lauda sufletului mântuit.

Tu cititorule, nu te lăsa astăzi pradă desrădejdi, ci după pilda eroică a fiului rătăcit, întoarce-te în casa Părintelui tău odată părăsit.

Pr. Ioan Scurtu

Ajutați pe cei lipsiți, dând obolul echipelor de colectare ale Comitetului Municipal de Patronaj, cu ocazia colectei din 21 Februarie 1943

„Ziua Ostașului“

Noua calificare a meseriilor

Locul pe care îl ocupă meseriile în economia unei țări este destul de important, pentru că ele pun în stare de folosință imediată articolele fabricate sau semifabricate ieșite din fabrici și uzine. Meseriile desăvâresc, cu un cuvânt produsele fabricilor în folosul omului.

De aceea, dezvoltarea meseriilor într-o țară este o condițiune importantă de propășire economică. Într-adevăr, s'a observat că în țările unde meseriile sunt bine organizate, unde meseriașul e bine pregătit din punct de vedere profesional și al conduitei morale, acolo și tehnica este la un nivel superior, cetățenii bucurându-se pe o scară întinsă de binefacerile civilizației. Ca exemplu putem da: Germania, Italia, Franța, etc.

La noi, meseriile s'au bucurat de multă atențiune din partea organelor de Stat.

Breslele de altădată erau foarte puternice, bogate și influente.

Guvernul a acordat întreaga atențiune meseriilor și meseriașilor.

Pentru a veni în sprijinul lor, a acordat degrevări fiscale, credite ieftine, a înființat cooperative de consum, etc.

Iar pentru a evita anumite confuziuni și neînțelegeri între diferitele ramuri de activitate meșteșugărească, Ministerul Muncii a venit cu o nouă lege pentru reglementarea calificărilor profesionale în industrie. Potrivit acestei legi, lucrătorii și meseriașii urmau să depună cereri pentru calificare profesională până la 18 Ianuarie a. c.

Dar pentru că s'a constatat că puțini meseriași au depus cererile până la acea dată, Ministerul Muncii a prelungit acest termen până la 31 Decembrie 1943. Ministerul pune în vedere lucrătorilor și meseriașilor să se folosească de această prelungire, depunând cereri la Camera de Muncă și la oficiile lor județene.

Nu ne îndoim că atât lucrătorii cât și meșterii vor depune cereri de calificare înăuntrul acestui termen, aceasta fiind, în primul rând, în interesul lor. Este nevoie ca meseriașii să fie organizați în casa lor înainte de a fi organizați în marea ierarhie a Statului.

Ion Muche

Șezătoarea cercului cultural Dârste

Duminecă, 14 Febr. a. c. la orele 3 d. m. s'a ținut o frumoasă șezătoare în cadrele Cercului Cultural Astra-Dârste.

A conferențiat D-na prof. Valeria Căliman, despre trăinicia neamului românesc pe aceste plaiuri, trăinicie încoronată cu jertfele de totdeauna ale fiilor acestui neam de eroi, care nu se tem de durere ci o înfruntă cu nădejdea zilei de mâine.

După conferința ascultată cu mulțime dragoste au urmat coruri, recitări și teatru, precum și cântece naționale executate la acordeon și mandolină. Programul artistic prezentat arată atât desțoinicia tineretului din localitate cât și grija permanentă a cercului cultural local pentru ascultătorii care asistă peste așteptări la aceste șezători.

Printre răniți

Printre ostașii de cremene, în chipul cărora se oglindește dreptatea noastră românească, se găsesc mereu cu mâinile întinse credincioasele noastre femei, care le aduc prinos de recunoștință, îmbrându-le daruri de tot felul.

Astfel Reuniunea femeilor din Dârste, ca în toți anii, a purces în ziua de marți, 16 l. c, încărcată cu multe daruri la spitalul de răniți Z. I. Nr. 160 anexa B.

Aceste bune femei le-a adus prinos de recunoștință, le-au închinat un cuvânt de iubire, le-au întins daruri și i-au privit cu dragoste ca pe fiii lor, pentru că văd în ei biruința întregii a neamului.

După slujba religioasă oficiată cu acest prilej s'au împărțit răniților din acest spital, pe lângă tot felul de alimente și iconițe, cărți de rugăciuni, cruci și alte multe cărți de cuprins creștin, alinătoare de suferine.

Un loz cu care poți câștiga:

30.000.000 LEI
10.000.000 LEI
5.000.000 LEI
4.000.000 LEI
2.000.000 LEI
ETC., ETC., ETC.

Cumpărați lozuri celor dragi.

LOTERIA DE STAT

ne Clase

TRAGEREA

CLASEI 1A

28 FEBRUARIE 1943

C.E.C.-ul și Soc. de Telefoane

Achitarea automată a taxelor telefonice prin Serviciul de Cecuri.

Instrumentul care a biruit în mod definitiv mijloacele de comunicație modernă este *telefonul*. El pune dintr'odată pe om în legătură cu ceilalți semenii, la distanțe foarte mari, condensând timpul și spațiul într-o noțiune necunoscută în trecut. Cu însușiri aproape identice, în economia de timp și cu aplicațiune deosebit de valoroasă în viața economică, este azi carnetul de *cecuri*.

Două instrumente, așadar, indispensabile omului modern, impuse în mod egal de viața luminată și civilizată a timpurilor noi.

Buna dezvoltare a serviciului telefonic ca și aceea a serviciului de cecuri se datorește, de sigur, multipleror nevoi pe care le satisfac, dar și desăvârșitei lor organizări. Vorbind

de aceste servicii, trebuie amintit în același timp și de instituțiunile respective, C.E.C. și Soc. Anon. Română de Telefoane, care s'au făcut în deajuns de cunoscute prin organizarea lor tehnică.

În baza unei înțelegeri intervenite între C.E.C. și Soc. de Telefoane, oricare abonat din Capitală, care este în același timp și titular de cont C.E.C., poate da dispozițiunea de a i se plăti automat taxele telefonice de abonament, convorbiri interurbane sau internaționale, taxe suplimentare, etc. din disponibilul contului său.

În acest fel, abonații sunt scutiți de deplasarea la sediul Soc. de Telefoane pentru plata abonamentului, economisind timp prețios și evitând aglomerația din tramvale.

Ei nu mai au nici riscul de a li se închide telefonul pentru neglijențe rezultând din neplata la timp a abonamentului, așa încât li se asigură un serviciu permanent.

Prin acest procedeu, eventualele reclamațiuni ale abonaților își mențin deplina valabilitate, oricând ar fi adresate Soc. de Telefoane.

La rândul său, Soc. de Telefoane dobândește o descongestionare a serviciilor sale de Casierie, încasând cu exactitate abonamentele sale prin C.E.C.

Iată, prin urmare, o nouă reformă pe care o semnalăm, ea fiind deosebit de importantă pentru abonații Soc. de Telefoane și pentru titularii de cont C. E. C.

Reviste și ziare

Gazeta dela Turda în numărul său 141—142 din 14 Februarie închină un frumos articol memoriei marelui gazetar *Valeriu Branisce*.

Basarabia Literară (București, Nr. 48) Comunică fragmente sugestive din folclorul balcanic privitoare la Mihai Viteazul.

Copilul (Revista Asociației pedagogice a învățătoarelor dela școlile de copii mici din România) An. X. Nr. 1-2-3.

În afara studiilor de specialitate, a materialului documentar profesional, la *Recenzii* d-na V. G. Tistu face o judicioasă recenzie a cărții *Mama generațiune de viață românească* a d-nei Va-

leria Căliman și o recomandă cu deosebită căldură pentru toate bibliotecile familiare.

Natura (București An. XXXII-Nr. 1.) de sub îngrijirea d-ilor prof. I. Simionescu, președintele Academiei Române și O. Onicescu, continuă cu osârdie popularizarea și răspândirea științei.

Transilvania (Sibiu. An. 74 Nr. 1). Numărul e închinat aproape în întregime documentării științifice a continuității noastre pe pământul Daciei. Materialul, și scrisul tot mai îngrijit ca și cununa de condeie ce o împodobesc ne face să așteptăm cu nerăbdare sosirea fiecărui număr.

Viața Ilustrată (Cluj. An. X. 1 și 2) este închinată în întregime popoului *Ion Goron*, fostul conducător al revistei.

Se caută spre imediată angajare vânzători în fierărie neconcentrabili

A se adresa la ziar

Tipografia „Astra“ Brașov caută

Legători români

a se adresa la Biroul Tipografiei Brașov Strada Lungă No. 1

105 ani de luptă românească are „GAZETA TRANSILVANIEI“

Informații

Abonamente de sprijin

Uzinele Metalurgice Unite „Titan, Nădrag, Călan” Lei	50.000
Dr. Virgil Pop, medic, Teliu	800
Vasile Grădinar, mare proprietar Ploiești	1000
Alexandru Ușurelu, insp. gen., Brașov	500
Const. Ionescu-Cottan, București	1000
I. Voiaa, proprietarul fabricii de ciocolată București	1000
Inginer Gh. Brânduș, Sibiu	1000
Bleahu David, notar public Brașov	1000
Pantea Ștefan, insp. adm. Tighina	500
General i. r. Ioan Boeriu Sibiu	2000
General N. Sc. Negreanu, București	500
Iuliu Albini jun., dir. de mine, Zlatna	500

Conferințe

În cadrele Extensiunii Academice va vorbi Sâmbătă, 20 Februarie a. c. orele 5 p. m., în sala festivă a liceului „A. Șaguna” d-l prof. *Sabin Cioranu* tratând: „Problema monetară în timp de războiu.”

Universitatea liberă muncitorească

Duminecă, 21 Februarie la orele 11.30 va vorbi la Universitatea liberă muncitorească Pr. protopop *Aurel Nistor*, despre „Morala creștină.”

Impozitele pe salariile angajaților

Întreprinderile industriale, firmele și patronii din orașul și județul Brașov, care au în serviciul lor angajați de orice categorie, manuali, nemanuali, calificați și necalificați, sunt obligați să rețină și verse impozite după *salariile verosimile* luând de bază salariile fixate de Subsecretariatul de stat al Aprovizionării la care vor adăuga și alocația de 400 sau 500 lei pentru fiecare copil mai mic de 16 ani.

Celor ce nu vor întocmi statele în acest sens li se va aplica amendă cu indoitul impozitului sustras.

Concursul interșcolar de ski-Brașov

În zilele de 13 și 14 Februarie a. c. s'a desfășurat în Poiana Brașovului concursul interșcolar de ski pentru cupa Prof. Dragoș Navrea. Au participat 105 elevi-concurenți dela școlile secundare din Brașov. Probele au constat din coborire, slalom și stafetă. În fruntea clasamentului s'a plasat Liceul Comercial „A. Bărseanu”, care a câștigat cupa Prof. Dragoș Navrea, urmând în ordine Liceul „Dr. I. Meșota”, Liceul „A. Șaguna”, Liceul Experimental „Astra” și Liceul Industrial de băieți.

Lucrări de instalații la PTT.

În ziua de 25 Februarie se va ține la Dir. Generală P. T. T. București și în cabinetul dirigintelui Of. P. T. T. Brașov tratare prin bună învoială pentru executarea instalațiilor sanitare la garajul P. T. T. în valoare de lei 230.000.

În aceeași zi și în aceleași locuri se vor trata lucrările de încălzire centrală pentru același garaj în valoare de lei 880.000.

Tot atunci se vor trata lucrările de instalație electrică în valoare de lei 250.000.

Cronica Războiului

Frontul diplomatic

de **Mardare Mateescu**

Situația pe fronturi

Fuehrerul rămâne comandant al forțelor germane

Reproducând știri din sursă engleză, menite a influența mersul războiului, ziarele suedeze și elvețiene au înregistrat știri din Londra, pretinzând că Fuehrerul ar fi cedat comandamentul suprem al armatei din răsărit mareșalului von Mannheim. Aceste știri spun că Fuehrerul ar fi convocat o reuniune a comandanților supremi ai armatei și că în cursul desbaterilor s'ar fi căzut de acord ca generalii să preia asupra lor conducerea supremă a războiului cu condiția ca Fuehrerul să-și dea asentimentul la o scurtare radicală a frontului și să-și asume răspunderea pentru această retragere. În această privință, în cercurile competente din capitala Reichului, se declară că nu este niciun cuvânt adevărat din toate aceste știri. Ele sunt complet inventate și au găsit, din nenorocire, ecou în ziarele neutre.

În *Caucazia*, trupele germane și române au respins toate atacurile sovietice date din direcția Kubanului de Nord.

În regiunea dintre *Marea de Azov* și sectorul aflat la Sud-Est de *Orel*, mai ales în interiorul și jurul Harkovului, luptele continuă cu înverșunare.

La Nord de *Kursk* activitatea ofensivă a inamicului a scăzut față de cea din zilele precedente. Atacurile au fost respinse, iar pătrunderile locale au fost găuite.

La Sud-Est de lacul *Ilmen*, între *Volchow* și lacul *Ladoga*, inamicul și-a continuat atacurile, cu puternice forțe de infanterie și blindate proaspăt aduse. Diviziile germane au înregistrat un succes definitiv.

În *Tunisia*, forțele germano-italiene au reușit să distrugă numeroase corpuri inamice izolate. Anglo-americanii au încercat să cucerească importanta încrucișare de drumuri Sidi-Bu-Zid, care deschide calea spre orașul Gafsa, dar această încercare a fost deșeurată. Comunicatul italian anunță că în luptele din sectorul amintit anglo-americanii au suferit mari pierderi.

Restrânge-te și da celor lipsiți

„GAZETA TRANSILVANIEI”

Redactor responsabil
ION BOZDOG

Redacția și Administrația
B R A Ș O V
B-dul Regele Ferdinand No. 12
TL 1513

Abonamentul anual **Lei 300**
Autorități și Societăți **Lei 600**
Membrii „Astrei” din
comunele jud. Brașov
și refugiații săteni din
Ardealul de Nord **Lei 150**

Pe măsură ce armatele beligeranților se aruncă tot mai violent una împotriva alteia, în speranță că lupta va hotărî soarta bătăliei, diplomația devine tot mai activă. Am putea numi această activitate un adevărat războiu pentru că se întrec și aici aceeași artă a unui bun strateg, a unui bun comandant de oaste. În diplomație, ca și în războiu, mijloacele întrecute au același scop: *reușita*.

Pentru această reușită, diplomații din toate țările lumii, desfășoară multă energie și putem înregistra numeroase voiajii destinate a duce spre o clarificare a situațiilor.

Una dintre manifestările diplomatice care reține primul plan al actualității este vizita arhiepiscopului *Spellman* din New-York, la Vatican. Voiajul înaltului prelat american se face pe teritoriul italian cu asentimentul guvernului imperial și regal, care a și pus la dispoziție mijloacele necesare transportului. Știrea este transmisă de biroul internațional de informații. Asupra ei cercurile competente ale Vaticanului nu dau nicio indicație și nu precizează nici cauzele sau țelurile sosirii în cetatea Vaticanului a arhiepiscopului de New-York.

În orice caz nu există nicio indicație în sensul că arhiepiscopul de New-York s'ar fi dus la Roma în urma unei cereri a Papei pentru a face un raport. Arhiepiscopul *Spellman*, care la Roma este o personalitate bine cunoscută, este de naționalitate americană. Din 1921 până în 1932 el a reprezentat la Roma ordinul catolic american al „Cavalerilor lui Columb”.

În 1939 monseniorul *Spellman* a jucat un anumit rol în stabilirea pentru prima dată de relații între Vatican și între Președintele Roosevelt, care a dus la trimiterea la Vatican a unui însărcinat special al Președintelui Roosevelt în persoana d-lui *Myron Taylor*.

Se știe că nu există relații diplomatice între Vatican și guvernul Statelor Unite. Actualul însărcinat cu afaceri americane la Vatican reprezintă numai personal pe președintele Roosevelt. În 1932 monseniorul *Spellman* a fost numit vicar de Boston și apoi a fost ales în 1939 de Papa Pius al XII-lea pentru a deveni arhiepiscop de New-York.

De ani îndelungați, el se află în contact strâns și personal cu Vaticanul. Nu mult după întâlnirea dela Casablanca, a avut loc o întrevedere între președintele Roosevelt și arhiepiscopul *Spellman*. Cu privire la această întrevedere nu s'a dat nimic publicității.

Nu se știe câtă vreme monseniorul *Spellman*, arhiepiscopul de New-York, va rămâne ca oaspe al Vaticanului.

În ciuda știrilor cu sensuri diferite, nu se așteaptă sosirea în cetatea Vaticanului a delegatului special al președintelui Statelor Unite pe lângă Sfântul Scaun, care este absent din Roma de peste un an și care în această calitate nu a făcut decât o singură și scurtă vizită Papei.

Din cetatea Vaticanului se transmite că noul ambasador al Italiei, contele *Galleazzo Ciano*, a făcut o vizită cardinalului Maglione, secretar de stat al Vaticanului și monseniorilor Tardini și Mootini. Noul ambasador va prezenta în curând Suveranului Pontif scrisorile sale de acreditare.

În schimb, din aceeași sursă se desminte știrea răspândită de agenția oficială de presă sovietică, reproducă de ziarul londonez „Daily News” după care Papa Pius al XII-lea ar fi declarat, de curând, că va primi o misiune specială diplomatică sovietică.

Desmînțirea este urmată de o serie de amănunte cum ar fi acela că între Vatican și guvernul din Moscova nu există niciun fel de legătură diplo-

matică sau de altă natură, precum și că în domeniul îngrijirii răniților din războiu și al schimbului de știri asupra stării prizonierilor nu s'a putut fixa un regim, datorită faptului că Sovietele au respins până acum toate întrebările puse în această direcție.

Între celelalte fapte diplomatice semnificative este intensificarea activității Sovietelor în Orientul mijlociu. Inițiativa operațiilor, după știrile de presă, pare să fie în mâna ministrului Sovietelor la Ankara, *Vinogradov*. Se constată că guvernul sovietic a hotărât recent să acrediteze reprezentanți diplomatici în toate statele arabe din Orientul mijlociu și în Orientul apropiat. Acești reprezentanți ar avea rangul de miniștri plenipotențari, dar de fapt ar juca rolul unor observatori și ar sta sub ordinele ministrului sovietic din capitala Turciei.

Pe de altă parte, *Vinogradov* se străduiește să facă tot posibilul pentru a determina guvernul turc să trimită la *Kuibișew*, fie pe d-l *Saracioglu*, președintele consiliului, fie pe d-l *Menemenioglu*, ministrul de externe, în vederea unor tratative concrete privitoare la relațiile turco-sovietice. Față de toate aceste mișcări de ordin diplomatic ale Sovietelor, după cum se remarcă în presa bulgară, Turcii păstrează o expectativă rezervată. Faptul însă, că se prelungește șederea la Ankara a d-lui *Acikalın*, ministrul Turciei la *Kuibișew*, dă de bănuit că el va fi însărcinat cu o misiune menită să „clarifice” relațiile turco-sovietice în sensul dorit de *Vinogradov*.

Având în vedere atitudinea adoptată de unii membri ai guvernului britanic față de diferite manifestări cu caracter intern, s'a putut prevedea încă de acum câteva zile o iminentă criză politică a cabinetului dela Londra. Un ultim incident este înregistrat în legătură cu lucrările așa zisului plan *Beveridge*, pentru refacerea lumii după războiu.

S'au putut într'adevăr constata puternice nemulțumiri nu numai în cercurile laboriste, dar chiar în grupul de stânga al conservatorilor, care acuză pe purtătorul de cuvânt al guvernului, sir *John Anderson*, că ar fi făcut declarații echivoce în Camera Comunelor.

Correspondenții de presă, care au asistat la ședința din Camera Comunelor, socotesc că poziția lui sir *John Anderson* este foarte grea, în urma revoltei elementelor de stânga. Într'o comunicare nord-americană făcută la radio și provenind din Londra, se spune: „*Intrucât sir John Anderson a încercat să evite cu cea mai mare grijă o declarație hotărâtă și precisă, el a fost întrerupt, interpelat și atacat tot timpul*”.

Într'o altă informație nord-americană se subliniază că membrii partidului laborist deveneau tot mai nervoși pe măsură ce înainta ședința. Rezoluția prezentată de membrii partidului laborist, care desaproabă poziția guvernului, este considerată drept un vot de neîncredere. Se adaugă că membrii partidului laborist, care fac parte din guvern, caută să ajungă la un compromis. Opoziția a devenit însă atât de puternică, încât chiar și un asemenea compromis ar întâmpina dificultăți.

Acest incident survenit după atitudinea d-lui *Morrison*, ministrul de interne, față de activitatea „partidului național britanic”, care după cum se știe urmează să organizeze o manifestație anti-bolșevică, întărește și mai mult părerea crizei de guvern.

Față de amenințările cercurilor de stânga, că vor căuta să zădărnicească întrunirea „partidului național britanic” d. *Morrison* a opus principii din cele mai obiective, refuzând să facă jocul cercurilor de stânga.